

# ÄMNESBUNDEN LÄROPLAN **ELGITARR**

**Borgå stads bildningsnämnd 12.3.2019**

**Uppdaterad 1.8.2023**

## FÖRBEREDANDE STUDIER I ELGITARR

Förberedande undervisning i elgitarrspel erbjuds som individuell eller gruppundervisning på spellektioner och/eller i bandskolans grupp (minst 3 personer).

### Målsättningar

- Vi bekantar oss med grunderna i elgitarrspel.
- Vi bekantar oss med grunderna i gestaltungsämnen.
- Vi strävar efter att erbjuda eleven förutsättningar för fortsatta studier i elgitarrspel.
- Eleven handleds i grunderna i improvisation och komposition.

### Innehåll

- Vi spelar bekanta stycken.
- Vi spelar enskilt och i grupp (bandskola).
- Vi övar oss på att uppträda.
- Vi lär oss öva hemma.

## GRUNDSTUDIER I ELGITARR

Allmänna målsättningar för alla nivåer

- Vi lär oss ett naturligt spelsätt och bekantar oss med ljud som fenomen.
- Vi lär oss läsa noter och uppfatta musikaliska strukturer och helheter.
- Vi lär oss öva regelbundet, mångsidigt och självständigt.
- Vi lär oss olika speltekniker.
- Vi lär oss elgitarrs roll i musiken och att förstå betydelsen av rytm och av att spela i tempo
- Vi övar en mångsidig repertoar
- Vi vänjer oss vid att uppträda
- Vi spelar tillsammans med andra (i band) och lär oss att lyssna till andra och fungera i grupp
- Vi tar för vana att lyssna på musik mångsidigt både från inspelningar och på konserter
- Vi lär oss att ta väl hand om instrumentet.
- Vi lär oss att ta hand om och skydda vår hörsel och att förstå hur viktig en god spelställning är för att vi ska orka.
- Vi bekantar oss med olika improvisationstekniker.

## GRUNDNIVÅ 1

### Målsättningar

- Vi lär oss elgitarrs roll i musiken och att förstå betydelsen av rytm och av att spela i tempo
- Undervisning ges i de speltekniker som repertoaren förutsätter.
- Eleven kan stiltroget ackompanjera stycken som nivån förutsätter.

## Innehåll

- Instrumentets och förstärkarens funktionsprinciper
- Instrumentvård (stämning, justering av stallet, byte av strängar och batteri etc.)
- Tekniska aspekter: spelställning, handställning och plektrumteknik, vänstra handens fingersättningar, tonernas längd och dämpning.
- Skolor: dur, naturlig och harmonisk moll till och med tre förtecken samt ackordföljderna I-IV-V7 i samma tonarter.
- Ackord: kvintackord, dur-, moll-, mollseptim- och dominantseptimackord
- Notläsnings- och prima vista -uppgifter
- Ackompanjemangsuppgifter i olika stilar, bluesform
- Improvisation
- Repertoar: 10 stycken i olika stilgenrer

## NIVÅPRESTATION

### Teknisk del

- Skolor: dur, naturlig och harmonisk moll till och med tre förtecken. Spelas utantill som  $\frac{1}{4}$ -noter i tempo M.M.=120, en oktav. Lösa strängar används enligt möjlighet.
- Ackord: Spelas utantill. Ackordföljderna I-IV-V7 i grundform i ovanstående tonarter.
- Alla treklanger i grundform (dur, moll, förminskat, överstigande, sus4).
- Solostycken (spelas utantill):
  - Två förberedda små stycken, melodi och ackompanjemang.
- Prima vista:
  - Melodi
  - Ackompanjemang med ackordbeteckningar ("komplapp") enligt form och struktur.

Nämnden består av eleven, den egna läraren och en medlem.

### Konstnärlig del

- 4 stycken/övningar i olika stil från repertoaren enligt nämndens val.

Nämnden består av eleven, den egna läraren, ordförande och 1–2 medlemmar.

Skolorna, ackorden och solostyckena spelas utantill.

## GRUNDNIVÅ 2

### Målsättningar

- Eleven får undervisning i de speltekniker som repertoaren kräver.
- Bekantar sig med shufflerytm.
- Förmår ackompanjera pop/rockkompositioner stiltroget från ackordbeteckningar (komplapp).
- Bekantar sig med de viktigaste tillbehören för ljudmodifiering, tex. distortion-, delay- och choruspedalerna.
- Uppnår förmåga till att självständigt fungera i ett band.

### Innehåll

- Vi bekantar oss med pop-, rock- och bluesstilarna.
- Vi bekantar oss med olika vänsterhandstekniker, tonernas längd, bending, slur.
- Dur- och naturliga, harmoniska samt melodiska mollskalor i ett läge. Fem olika fingersättningar för durskalan bör behärskas.
- Alla treklanger inklusive omvändningar.
- Notläsnings- och prima vista -uppgifter i olika stilgenrer.
- Vi bekantar oss med bluesimprovisation.
- Repertoar: 15 stycken i olika stilar.

## NIVÅPRESTATION

### Teknisk del

- Skolor: Dur- och naturliga, harmoniska samt melodiska mollskalor till och med fyra förtecken. Kromatisk skala. Skalorna spelas utantill i tempo,  $\frac{1}{4}$ -not M.M=120. Spelas i ett läge, två oktaver.
- Ackord: Dur- och mollackordens omvändningar som arpeggion. Ovannämnda skalors ackordföljder I-IV-V-I som fyrklanger.
- Kompositioner/övningar: 5 stycken enligt nämndens val.
  - En solotranskriptionsuppgift
  - En ackompanjemangsuppgift
  - En bendövning
  - En legatoövning
  - En valfri uppgift
- Solostycken (spelas utantill)
  - Ett litet ackord-melodiarrangemang
  - En komposition i pop/jazzstil, med melodi och ackompanjemang
- Prima vista
  - Melodi
  - Ackompanjemang med ackordbeteckningar ("komplapp") enligt form och struktur.

Nämnden består av eleven, den egna läraren och en medlem.

### Konstnärlig del

- 2–4 stycken/övningar i olika stilar enligt nämndens val
- 12-takters bluesstruktur, I-IV-V, improvisation och ackompanjemang

Nämnden består av eleven, den egna läraren, ordförande och 1–2 medlemmar.

Skalorna, ackorden och en del av programmet spelas utantill.

## GRUNDNIVÅ 3

### Målsättningar

- Eleven behärskar grunderna i flerstämmigt spel och bekantar sig med elgitarrens möjligheter som soloinstrument
- Behärskar tonala fyrklangsharmonier och de viktigaste utvidgade ackordstrukturerna.
- Behärskar grunderna i att improvisera stilenligt.
- Kan ackompanjera i olika stilar enligt ackordbeteckningar.
- Kan spela med i små sammansättningar.

### Innehåll

- Skolor: Vi bekantar oss med de modala skalorna (kyrkotonarterna) och dur- och mollskalor, kromatisk skala, dur- och mollpentatoniska skolor och bluesskalor (2 oktaver).
- Ackord: Alla tre- och fyrklanger med omvändningar grupperade enligt strängarna 1234 och 2345, fem- och sexklanger: vi bekantar oss med alternativa grepp.
- Durskalornas och de harmoniska mollskalornas fyrklangskadenser enligt huvudfunktionerna. Spelas som arpeggio.
- Tonal harmoni, modulationer, mellandominant-, ersättnings- och låneackord med konkreta exempel.
- Vi övar bending, legato och andra fraseringstekniker
- Ackompanjemangsövningar med plektrum, fingerteknik och kombinationer av dessa.
- Ackordmelodiarrangemang och solotranskriptioner.
- Rock- och bluesimprovisation, samt grunderna i jazzimprovisation.
- Notläsnings- och prima vistauppgifter.
- Ackompanjemangsuppgifter i olika stilar.
- Repertoar: 25 stycken i olika stilgenrer.

## NIVÅPRESTATION

### Teknisk del

- Skolor (spelas utantill): Alla durskalor, jazzmollskalor och harmoniska mollskalor, heltonsskalor, kromatiska skalan, dur- och mollpentatoniska skalor samt bluesskalor. Skalorna spelas utantill i tempo,  $\frac{1}{4}$ -not M.M=120. Spelas i ett läge så långt som möjligt till högsta och lägsta möjliga toner, tonomfång mellan högsta och lägsta ton minst två oktaver med början och slut på den lägsta grundtonen. Fem olika fingersättningar bör behärskas.
- Ackord och arpeggion: Treklangernas omvändningar, två oktaver; dur- och molltreklangerna. De vanligaste fyrklangerna med omvändningar (6, 7, maj7, m6, m7, m7b5) på de vanligaste strängkombinationerna (1234, 2345).
- 5 etyder enligt nämndens val:
  - Solotranskription
  - Ackompanjemang
  - Bending
  - Legato
  - En fritt valbar etyd
- Ett solostycke (spelas ensam), kan innehålla ett improviserat avsnitt.
- Prima vista:
- Melodi, med ensemble
  - Ackompanjemang med ackordbeteckningar, med ensemble

Nämnden består av eleven, den egna läraren och en medlem. Eleven deltar i utvärderingen.

### Konstnärlig del

- Ett mångsidigt program med ca 10 stycken från olika stilgenrer. Alla kompositioner spelas utantill och bandet består av minst bas och trummor.
- En komposition i rock- eller latinstil med melodi, ackompanjemang och improvisation.
- En jazzstandard med melodi, ackompanjemang och improviserat solo.

Nämnden består av eleven, den egna läraren, ordförande och 1–2 medlemmar.

Skalorna och en del av programmet spelas utantill.

## FÖRDJUPADE STUDIER I ELGITARR

### Målsättningar

- Eleven lär sig behärska teknikerna som repertoaren förutsätter.
- Behärskar rytmik och frasering med shufflerytm.
- Kan grunderna i tvåstämmigt melodispel.

- Bekantar sig med modal harmoni.
- Kan ackompanjera och improvisera stiltroget i de vanligaste genrerna.

## Innehåll

- Ackord: Vi bekantar oss med fingersättningar för dur- och mollskalorna i tre oktaver, samt med dur- och melodiska mollskalor i olika parallella intervall. Kromatisk och heltonsskala i två oktaver. Alla kyrkotonarter och jazzmollskalorna i två oktaver. Vi bekantar oss med jazzmollens modi och bebop- och förminsade (dim-) skalor. Alla fyrklanger med omvändningar. Utvidgade ackordkonstruktioner och ackordformer utan grundton.
- Elgitarren som soloinstrument (ackord-melodiarrangemang).
- Improvisation i olika stilarter (solotranskriptioner och praktiska övningar).
- Vi utvecklar gehörsspelet.
- Prima vistaövningar.
- Repertoaren bör omfatta minst 40 stilmässigt mångsidiga stycken.

Behärskandet av det egna instrumentet utvecklas vidare, men vid sidan av detta kan eleven också välja andra studier, tex. komposition, musikteknologi, produktion, inspelning, mixning osv., eller ett solistiskt biämne. Till studierna kan också höras att delta i big band- eller annat orkesterspel i större produktioner, eller att förbereda sig för en musikteaterproduktion.

## SLUTARBETE

Som avslutning på de fördjupade studierna görs ett slutarbete, vars slutliga form avgörs av hur eleven planerar att fortsätta, och av var hens styrkor och intressen ligger.

Förutom det egna huvudinstrumentet kan slutarbetet också innehålla spel på biinstrument eller sång, egna kompositioner, egen självproducerad konsert eller musikvideo. Studeranden och läraren gör tillsammans upp en plan för de fördjupade studierna och deras målsättningar. Slutarbetet bör godkännas av rytmmusikens ämnes kollegium ca. ett år före det planerade datumet för avläggandet.

Den nedanstående strukturen är en modell för ett slutarbete. Slutarbetet kan dock genomföras på olika sätt, till exempel genom att fokusera på en slutkonsert eller genom att sammanställa slutarbetet av olika delar som bildar en helhet (framträdanden, studioinspelningar etc.).

## Teknisk del

- Skolor: Jazzmollskalorna (RMM) och kyrkotonarterna. Skalorna spelas utantill i tempo,  $\frac{1}{4}$ -not M.M=120. Spelas i ett läge så långt som möjligt till högsta och lägsta möjliga toner, tonomfång mellan högsta och lägsta ton minst två oktaver med början och slut på den lägsta grundtonen. Fem olika fingersättningar bör behäskas. Dim-, overtone- och altskalor (en oktav).
- Ackord: Alla femklanger i sin grundform och deras skalor.
- Solostycken (spelas utantill):
- Transponeringsuppgift (med band), kan utföras på konsert.
- Prima vista:
  - Melodi
  - Övriga ackompanjemangsstilar

Nämnden består av eleven, den egna läraren och en medlem.

### **Konstnärlig del**

- Minst 10 förberedda stilmässigt mångsidiga stycken, som innehåller stiltroget improviserat solo. Alla kompositioner spelas utantill och i bandet ingår åtminstone bas och trummor.
- En klassisk komposition, långsam och snabb sats.
- En komposition i pop/jazzstil med improviserat solo. I bandet ingår åtminstone bas och trummor.
- En komposition i jazzstil med improviserat solo. I bandet ingår åtminstone bas och trummor.
- Minst två övningar som motsvarar provnivån, tex. ett utskrivet solo och ackompanjemang (tex en transkription).

Nämnden består av eleven, den egna läraren, ordförande och 1–2 medlemmar.

Skalorna och en del av programmet spelas utantill.